نگاه

روابط تهران- آنکارا در سال ۲۰۱۴

محمدعلی دستمالی

● روابط ایران و ترکیه در سال ۲۰۱۴ میلادی، نتوانست به جایگاهی برسد که در حد اهمیت استراتژیک همسایگی و حضور محسوس این دو کشور در معادلات منطقه باشد. اختلاف‌نظر بر سر چندوچون راهکارهای حل بحران سوریه، همچنان شاه‌بیت اختلاف‌نظرهای تهران و آنکارا بود و این موضوع بر حوزه‌های دیگر نیز تاثیر گذاشت. به‌عنوان نمونه در حوزه‌هایی همچون انرژی، ترانزیت و مکانیسم سوخت‌گیری و گمرک کامیون‌ها، بین تهران و آنکارا تنش‌هایی به وجود آمد که ظاهرا دلیل اصلی آن، عمیق‌نشدن روابط طرفین به‌خاطر اختلافاتی است که بر سر سوریه به وجود آمده است. ظاهرا دامنه اختلافات ایران و ترکیه در حوزه سوریه، تنها بر سر مساله نظام سیاسی کنونی دمشق و ماندن یا نماندن بشار اسد نیست بلکه واقعیت عینی‌تر و ملموس‌تری که در این حوزه به چشم می‌خورد، سایه‌انداختن اصل رقابت بر روابط دو کشور در میدان وسیعی به نام نفوذ منطقه‌ای است و ایران و ترکیه در حوزه‌های دیگری همچون عراق، مصر و لبنان نیز دارای اختلافاتی هستند که البته به اندازه مساله سوریه، جدی نیستند. ایران در سال ۲۰۱۴ میلادی درگیر مسایل مهمی از جمله مناقشه هسته‌ای با غرب بود اما نفوذ ایران در کشورهای مهمی همچون عراق، سوریه و لبنان، در قدوقواره‌ای است که از حیث هدایت جریانات، بسیار فراتر از نفوذ ترکیه است و شاید این یکی از مسایلی است که نزد اردوغان و داوداوغلو، قابل پذیرش نیست. سفر روحانی، رییس‌جمهور ایران در سال ۲۰۱۴ و همچنین سفرهای وزیر امور خارجه و دیگر مقامات ایران به ترکیه و متقابلا سفر مقامات ترکیه به تهران، نشان دهنده اراده جدی طرفین برای تداوم و تعمیق روابط است. با این حال، این سفرها نتوانست منجر به تعمیق روابط شود و اتفاقا در برخی از رسانه‌های داخلی ایران، موجی از مخالفت جدی با اردوغان، ترکیه و حزب عدالت و توسعه ایجاد شده و گهگاه، این کشور از سوی مقامات مختلف سیاسی و نظامی ایران، به حمایت از داعش و تروریسم و مداخله در سوریه متهم می‌شود. در این میان، مشخص نیست که دو کشور، در حوزه سوریه، کدام‌یک از این دو راهکار را برمی‌گزینند: الف) ما در حوزه‌های مختلف دارای منافع مشترک و زمینه‌های گوناگونی برای تعامل هستیم.

ادامه در صفحه ۱۹

معاونت خبر ایجاد شد

تکثر «سیاسی» در صداوسیما؟!

جبلی یک‌روز معاون سیاسی صداوسیما ماند

مهسا جزینی: نشستنش بر صندلی معاونت سیاسی یک‌روز بیشتر طول نکشید. «سرافراز» یک معاونت را به خاطرش حذف کرد و یک معاونت جدید ساخت، اگرچه برخی معتقدند این فقط یک تغییر نام است و معاونت سیاسی به معاونت خبر تغییر اسم داده است. «سیدتقی سهرابی»، مدیرکل روابط عمومی صداوسیما این تغییر را عادی و همسو با دیگر تغییرات درحوزه‌های دیگر و متناسب با ماموریت آن حوزه دانسته و گفته است: «حکم جدید آقای جبلی نیز در راستای همین تحولات بوده و معاونتی که به ایشان واگذار شده از «سیاسی» به معاونت «خبر» تغییر عنوان داشته است.» اما خبرگزاری‌های دیگر چنین چیزی را منعکس نکردند. حرف آنها حذف یک معاونت و سربرآوردن معاونت جدید بود.

رییس جدید صداوسیما در یکی از جدیدترین تغییراتش «پیمان جبلی»، از دانش‌آموختگان دانشگاه امام صادق(ع) و مدیر رسانه‌ای دبیرخانه شورایعالی امنیت ملی در دوران «سعید جلیلی» را یکشنبه به سمت معاون سیاسی صداوسیما منصوب کرد. «پیمان جبلی» که دکترای فرهنگ و ارتباطات خود را از دانشگاه امام صادق (ع) دریافت کرده آخرین مسوولیتش سفیر ایران در کشور تونس بوده است. اما او فقط یک روز بر صندلی معاونت سیاسی سیما نشست. سرافراز یک روز بعد جبلی را معاون خبر خود کرد. معاونت خبر، پستی است که پیش از این وجود نداشت. کسی به درستی نمی‌داند که فلسفه این تغییر عجیب و پرشتاب سرافراز چیست؟ آن هم فردای آمدن معاون جدید. رییس جدید صداوسیما در این یکی، دو ماهی که از آمدنش گذشته موج تغییرات را به شدت آغاز کرده و تقریبا معاونت و شبکه‌ای نمانده که از تغییر مصون مانده باشد. از جمله این تغییرات رفتن تقدس‌نژاد از معاونت مالی اداری، یکی از معاونت‌های مهم صداوسیما بود که روزگاری چهره‌ای جنجالی چون «کردان» بر مسند آن نشسته بود؛ فردی که بعدا وارد دولت نهم و به «احمدی‌نژاد» بسیار نزدیک شد و ماجرای مدرک تحصیلی‌اش در مجلس ماجرا آفرید.

برخی گمانه‌زنی‌ها حاکی از این است که تغییر در معاونت سیاسی سیما، بی‌ربط به انتقادات اخیر از صداوسیما نیست. آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی هفته گذشته در دانشگاه تهران گفته بود: «انقلاب ما انقلاب رحمت بود. در واقع به‌وجودآوردن تفرقه خدمت به انقلاب و کشور نیست و تفرقه ایجادکردن ضد اسلام است. این روزها چقدر از صداوسیما علایم تفرقه پخش می‌شود و چیزهایی را به خورد مردم می‌دهیم که نبوده و این تفرقه‌ها خدمت به کشور و انقلاب نیست.» حسن روحانی هم هفتم‌دی در بیست‌ونهمین دوره تجلیل از تولیدکنندگان برتر بخش کشاورزی گفته بود: «رسانه‌ها در زمینه انعکاس خدمات دولت به ما کمک نمی‌کنند و صداوسیما در انتقاد، صددرصد از این فرصت علیه دولت استفاده می‌کند.» رییس‌جمهوری افزوده بود: «البته ما انتقاد را خوب می‌دانیم، اما در بیان خدمات دولت گاهی مشکل پیش می‌آید و شاید این مشکل در دوربین‌ها و فرستنده‌های صداوسیما وجود دارد.»

استقلال در سیاسی، همگرایی در خبر

یک منبع آگاه در صداوسیما اگرچه درباره چرایی تصمیم یک‌باره سرافراز توضیحی برای گفتن ندارد اما درخصوص حذف معاونت سیاسی به «شرق» می‌گوید: «یک بخش از این ماجرا می‌تواند به ایده چابک‌سازی در مدیریت جدید سرافراز مربوط باشد. کما اینکه او پیشتر هم معاون اداری مالی و برنامه‌ریزی را در هم ادغام کرده بود و به تمام شبکه‌ها دستور اکید داده شده که تعداد گروه‌ها کم شود.»

او با اشاره به اینکه همه شبکه‌ها مدیر گروه سیاسی داشتند که زیرمجموعه معاونت سیاسی بود، می‌گوید: «اما الان با این تغییر، شبکه‌ها در حوزه ساخت برنامه‌های سیاسی مستقل می‌شوند و گروه‌های سیاسی زیرمجموعه رییس شبکه خود فعالیت می‌کنند.» او معتقد است که در عمل معاونت سیاسی هم کار خاصی انجام نمی‌داد، اما بحث خبر، چون فراگیری، سرعت و حساسیت بیشتری دارد احتمالا وجودش بیش از معاونت سیاسی حس شده است.»

سایت تابناک هم در تحلیلی نوشته بود: «آنچه تحت عنوان خبر روی آنتن رادیو و تلویزیون می‌رفت، در ید اختیار مجید آخوندی بود؛ مردی که علاقه چندانی به دیده‌شدن نداشت اما آثار تصمیمات او و همکارانش کاملا نمایان بود.» به نوشته تابناک، حوزه خبر «بزرگ‌ترین پاشنه‌آشیل» صداوسیماست و پیمان جبلی به‌عنوان «چهره‌ای خوشنام» ماموریتی دشوار را پیش‌رو دارد و آن هم افزایش اعتماد مخاطب داخلی به بخش‌های خبری داخلی و تغییر عمیق مدل‌های اطلاع‌رسانی است.»

انتظارات دولت

دولت اما از این انتصاب استقبال کرده و بعد از همه نقدهای اخیرش به سیما آن را به فال نیک گرفته است. «حسام‌الدین آشنا» مشاور فرهنگی رییس‌جمهوری که از قضا خودش هم دانش‌آموخته ارتباطات از دانشگاه امام‌صادق(ع) است و احتمالا نسبت به «جبلی» هم شناخت دارد، دیروز به «ایرنا» گفت: «در مورد معاونت سیاسی اتفاق بسیار مهمی رخ داد و آن هم تغییر نام و عنوان معاونت سیاسی به معاونت خبر بود. خود این تغییر عنوان، نشان از تغییر رویکرد دارد، به این معنا که سیاست، محور اخبار نخواهد بود، بلکه داشتن ماهیت خبری، ملاک اصلی برای انتشار اخبار در سازمان صداوسیما خواهد بود. انتصاب آقای دکتر جبلی که فرزند صداوسیماست و تمام سال‌های جوانی خود را در پست‌های متعدد در سازمان صداوسیما و در بخش خبری طی کرده است، نشان از هوشمندی و زمان‌شناسی آقای دکتر سرافراز دارد.»

نکته

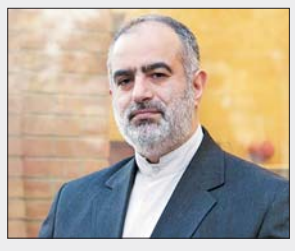

مشاور فرهنگی رییس جمهور: نگرانی‌های ریاست محترم جمهوری که برخی از آن در سخنرانی مربوط به کشاورزی بیان شد، ناظر به انتظاری بود که دولت برای بروز تغییرات در جهت‌گیری‌های سیاسی معاونت خبر داشت و دعوتی بود به انصاف بیشتر و نه حمایت مطلق از دولت

مشاور فرهنگی رییس‌جمهوری درباره سخنان رییس‌جمهوری درباره صداوسیما نیز گفت: «نگرانی‌های ریاست محترم جمهوری که برخی از آن در سخنرانی مربوط به کشاورزی بیان شد، ناظر به انتظاری بود که دولت برای بروز تغییرات در جهت‌گیری‌های سیاسی معاونت خبر داشت و دعوتی بود به انصاف بیشتر و نه حمایت مطلق از دولت.»

آشنا با اشاره به حضور آقای پیمان جبلی در راس معاونت خبر سازمان صداوسیما، این انتصاب را هوشمندانه توصیف کرد و به «تسنیم» گفت: انتصاب آقای جبلی به سمت معاونت خبر سازمان از سوی دکتر سرافراز نشان‌دهنده توجه ویژه مدیریت‌عالی سازمان صداوسیما به کیفیت‌بخشی در خبر است. مشاور فرهنگی رییس‌جمهور در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر اینکه آیا حمایت شما از جبلی نظر دولت است یا به رفاقت شخصی شما با ایشان برمی‌گردد؟ گفت: اگرچه شناخت بنده از آقای دکتر جبلی به ۳۰سال گذشته برمی‌گردد و سابقه رفاقت ما به هم‌درسی در دانشگاه، هم‌رزمی در جبهه، همراهی در شبکه العالم و همکاری در شورایعالی امنیت ملی برمی‌گردد، اما برآورد ما از رویکرد جدید رسانه ملی و توانمندی‌های آقای دکتر جبلی مربوط به عملکرد موفق ایشان در مسوولیت‌های گذشته است.

پس‌از گلایه رییس‌جمهوری از عملکرد صداوسیما در پوشش فعالیت‌های دولت، سخنگوی دولت هم از رییس جدید سازمان صداوسیما خواسته بود تا در رویکرد این رسانه تجدیدنظر کند. «محمدباقر نوبخت» در جلسه هفته قبل هیات‌دولت گفته بود: «صداوسیما نباید به رسانه اپوزیسیون دولت بدل شود. در برخی موارد جناب آقای‌دکترسرافراز باید تجدیدنظر کند؛ چرا که کاملا به‌صورت «محسوس» احساس می‌شود در جایگاه و رویکرد ملی در رسانه ملی صحبت نمی‌شود.»

«محمد سرافراز» در این حکم خود به «جبلی»، او را به توجه به موضوعاتی چون اطلاع‌رسانی دقیق و روزآمد و جامع، افزایش کمی و کیفی ضریب نفوذ رسانه در میان آحاد مردم، افزایش سرعت و دقت و صحت در تولید و پخش خبر، صیانت از اعتبار رسانه ملی، رعایت بی‌طرفی، انعکاس مناسب خدمات نظام و عملکرد قوای سه‌گانه و اهتمام به خبرنگاران آزاد و شهروند توصیه کرده است. افزایش و ارتقای سطح هم‌افزایی میان بخش‌های مختلف حوزه به‌منظور ممانعت از همپوشانی و موازی، اهتمام ویژه به خبرنگاران آزاد و شهروند و تولید و پخش گزارش‌های تحلیلی، تفسیری و مستند از جمله خواسته‌های رییس سیما از معاون فعلی خبر صداوسیماست. باید دید «سرافراز» در پست معاونت خبر قرار است چه تاکتیک و روشی در پیش گیرد؟ آیا حذف معاونت سیاسی و ایجاد پست معاونت خبر را می‌توان به معنای یک‌قدم نزدیک‌شدن به حرفه‌ای‌گری در صداوسیما تلقی کرد؟ آنجا که شبکه‌ها در«سیاست» می‌توانند خودمختار و تابع سلایق عمل کنند اما در حوزه «خبر» باید همگرا و تابع یک سیاست واحد شوند. برای قضاوت باید آنتن تلویزیون را دنبال کرد.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir

پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● چرا شرکت مخابرات قیمت‌ها را عطف‌ماسبق کرده و بعد از دوسال سه برابر قیمت‌ها را گران می‌کند؟ چرا شما این موضوع را در روزنامه انعکاس نمی‌دهید؟

● از بندرعباس تماس می‌گیرم. امسال در سالروز حمل‌ونقل در استان هرمزگان اداره کل پایانه و حمل‌ونقل مراسمی را برگزار کردند ولی متاسفانه از همه‌چیز و همه‌کس تقدیر شد ولی دریغ از یک شاخه گل که دست یک راننده زحمتکش بدهند. خط ترانزیتی بندرعباس به تمام نقاط کشور فعال است و حاصل زحمت همین راننده‌هاست. از استاندار هرمزگان می‌خواهیم که سری به ترمینال بندرعباس بزنند. ما رانندگان ۳-۴ روز در گرما و سرما منتظر بار می‌مانیم ولی متاسفانه یک سرویس بهداشتی در آنجا وجود ندارد، یک پرس غذای گرم هم نیست که بتوانیم بخوریم. امیدوارم صدای ما به گوش مسوولان برسد.

● متاسفانه بی‌عدالتی در پرداخت حقوق و مزایای کارکنان شرکت نفت خیلی زیاد شده است، به‌طوری که ما کارمندان مدت موقت با بیش از ۱۰سال سابقه حقوقمان کمتر از ۹۰۰هزارتومان است و از هیچ‌کدام از مزایای شرکت نمی‌توانیم استفاده کنیم ولی کارمندان دیگر سه برابر ما حقوق می‌گیرند و از تمامی امکانات هم بهره‌مند هستند.

● دانشجوی رشته دکتری هستم، پدرم فوت کرده. در حال حاضر یک‌سری کتب‌درسی را استادم معرفی کرده ولی نمی‌توانم آنها را خریداری کنم. از رییس‌جمهور محترم می‌خواهیم که فکری به حال ما جوانان بیکار که مشغول به تحصیل هم هستیم، کنند.

زمانی

● تقاضایی داشتم از آموزش‌وپرورش منطقه ۱۱ تهران. هیاهو و سروصدای دانش آموزان دبیرستان رجاء از ساعت هشت صبح تا هشت‌شب حتی روزهای تعطیل باعث سلب آسایش ساکنان محل شده است. مراجعات مکرر به مسوولان مدرسه هم بی‌فایده بوده است. آیا در کشوری که بلندگوهای مساجد اجازه مزاحمت برای همسایگان ندارند، یک مدرسه می‌تواند ۱۲ساعت در روز باعث به‌هم‌ریختن اعصاب اهل محل باشد؟